

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjskega tiska 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

In zopet postava le na papirji!

Piše nam veljaven posestnik in trgovec z dežele:

Kdor pozna razmere pri nas na deželi, temu bode znano, da na pr. kramarji večkrat pri svojih različnih odkupovalcih imajo več stotin ali celo tisočev goldinarjev terjati v zneskih po samo 3 do 20 gold., in mej temi jih je morda $\frac{1}{3}$ tacihi, ki bi lahko plačali pa nečejo, morejo pa volje nemajo, torej se mora za izterjanje nastopiti sodnijski pot. Ker od kacega kramarja se ne more pričakovati, da bi tisoče zaradi tega izgubil, ko tisti ki so pri njem blago jemali nečejo plačati, ne ostaje mu drugega, nego pravdni pot nastopiti, če so prav posamezni terjani zneski majheni.

Če pa hoče trgovec, ali vsak drug posestnik, svoj namen doseči, mora imeti cenó in hitro sodnijo za se. Kakor je pak tudi opominsko postopanje preprosto in cenó, vendar je za trgovca še vedno prepočasno in predrago, ker ima premnogo in premajhnih stvari. Posebno je takó za one trgovce, ki daleč od sodnijskega sedeža stanujejo in posebno stroški za eksekucije III. vrste, t. j. za eksekutivne dražbe, dosežajo take zneske, ki so res preveliki in niso v nobenej razmeri s svotami, katere se imajo poterjati.

Na primer dobljenje plačilnega náloga za znesek 5 gld. velja okolo 1 gld. 40 kr. in eksekucija I. in II. stópinje na circa 1 gl. 59 kr. stati pride, a stroški za izvršenje eksekucije III. stópinje dosežajo, če je toženec le malo več nego 3 milje od sodnijskega sedeža proč stanujoč, če se vračuna prošnja, pristojbina od oglasa, dnina za uradnika itd. polnih 22 gold., tako da trgovca izterjanje 5 gld. velja celih 25 gld., od katerih na

eksekucijo III. stópinje odpade 22 gld. In koliko časa potrebuje cela ta procedura!

Dobljenje plačilnega ukaza do tega, da postane pravomočen, potrebuje do 2 meseca, dobljenje cenitve blizu dva meseca in izvršenje dražbe druga 2 meseca, tako da predno se 5 gld. izterja, najmanj 6 mesecev časa poteče in je 25 gld. treba! Naj se tedaj pomisli, koliko časa in denarja potrebuje trgovec, ki ima več tisočev gold. v zneskih od 3 do 20 gold. poterjati!

Z veseljem so torej trgovci in drugi poselstveniki pozdravili postavo od 11. maja 1873, s katero se v občinah ustanovljajo posredovalne sodnije, ki poskušajo pogoditi in razmiriti pravdajoče se stranke, da se tako doseže pogodba, ki se da eksekvirati in je cenejša z ozirom na stroške in na čas.

Vendar kakor zaželena in povoljna je ta postava bila, znal je vendar birokratizem nekaterih političnih uradnikov tako daleč spraviti, da ta tako dobrodela postava do danes, tedaj po več nego 2 letih, nij še v veljavo stopiti mogla, da-si so večjidel občine po §. 2. te postave potrebne zaupne može uže leta 1873 volile. Prvič je uže pokojni deželni načelnik grof Auersperg za dobro izpoznal, v izvrše valnej naredbi k tej postavi njen §. 7. tako izpremeniti, da morajo od občinskega odbora voljeni zaupni može od okrajnih glavarjev potrjeni biti. Najbrž nij imel namena, izvršitev te postave s tem za mnogo zakasniti. V resnici pa je imela ta naredba nasledek, da nema ta tolikanj ugodna postava še zdaj po dveh letih praktične veljave, kajti skoro v vseh glavarstvih niso še potrjeni zaupni može, politične oblasti še zdaj po 2 $\frac{1}{2}$ letih niso mogle tega dela opraviti!

Mi upamo, da bo e to v prihodnjem

seji deželnega zbora predmet jako opravilne interpelacije, ako bi ta klic v javnem glasilu ne zadostil, c. kr. vlado nagniti, da izvrši postavo, katero je Nj. Veličanstvo s soglasjem deželnega zbora izdalo.

Kako se izobražujejo naši vojaki. *)

(Dopis slovenskega vojaka.)

Mi davkoplačevalci dajemo grozne svote za vojsko in naši poslanci jih dovoljujejo. A kake so notranje razmere v vojski? Čujta!

Kdo največji del „izobražuje“ proste vojake? Korporali in „führerji“, katera sta pa sama še le od 1. do 3. let pri polku. Nju vednosti ne morejo biti globoko ukoreninjene. O kakšno je vendar to podučevanje! Pedagogično non plus ultra! Kakšen jezik se tu govori!! Za boga!

To je vendar več kot škandalozno! Dragi bralci idite z mano gremo v vojašnico — ne vem v katero nadstropje uže! Tam bom jaz danes za „kaprola“ in vam bom „šolo držal“, tako dolgo, dokler kateri od „lokomanašft“ ne pride. Boste uže videli, koliko in kaj se boste vse naučili! „Alo auf! deke skêp zložit, čevle spucat,

*) Ta nam poslani članek poroča resnične stvari in — žalostno dovolj! — ne pretiranih. Mi sami smo tudi imeli priliko tu v javnem prostoru poslušati učitelja-oficirja, ki je omikanim ljudem razkladal svoje stališče v jezikovem vprašanji. Govoril je, da si je sin trdega slovenskega kmeta, ipak jako neumno; njegovo stališče v jezikoznanstvu je bilo — slepecu o barvah — ravno tako primitivno, naivno in nepodučeno, kakor bi gajmel na primer gornještajerski nemški kmet, ki nij v šolo hodil, da bi se bil svoj nemški jezik pisati naučil, a ipak hoče votum imeti o nemškem jezikoslovju, o rabi besedij itd. Uredn. „Slov. Nar.“

Kupka brinjevca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

IV.

(Dalje.)

Kaj pa zdaj? Hlače so precej čedne iz črnega suknja. Lepo, prav po mestni šegi se ga poprijemljejo pod koleno, to hoče reči nekaj. Dalje telovnik iz svetle, prave svile, je še vedno dragocen, akoravno ga je podedoval od svojega rajnega strijca, bivšega župnika.

Povrh pa še visi srebrna svetla verižica na prsih in nekoliko nižji v žepu tiči, to nij ravno prijetno, stoječa, zaprašena ura, prava čebula. A to nič ne dé, gospod grajski ima ur dovolj, ne vpraša ga, koliko kaže njegova, in ako se primeri, da bi ga le, reče mu, da je ključek doma pozabil,

in da nij navita. Mejhina laž sicer, a v sili mora biti tako. Brez ure in verižice pa vendar ne more iti v grad, kaj bi si mislili v njem, farni učitelj brez žepne ure. Ne, to bi bilo slabo znamenje očetu nadepolne neveste. Kaj pa suknja, dolga, čez koleno z velikimi škrici, ozkimi rokavi in širokim ovratnikom? O žalost, tudi o tej se učitelj stoprv zdaj prepriča pod svetlim solncem, da nij vse tako, kot bi moralo biti. On zapazi namreč, da so gumbi precej oguljeni, rokavi na komolcih blščeči, škrici pri žepih mastni. Žalostna znamenja, a kaj se hoče. Takova suknja velja denar, in še mnogo, najmenj četrtno njegove mejhine plače. Kupiti si ne more nove, tudi to je podedoval po strijcu, čestitemu duhovnu, preslaba vendar nij torej, vsaj je pokrivala celó blagoslovljeno telo.

Zdajci pride na vrsto pokrivalo ponižno, nizko. O, tega ne tako nosi vsak pa-

stir, farnemu učitelju pa se spodobi visok, svetel cilinder.

V svetem strahu opazuje torej in gladi učitelj zdaj tudi čestno pokrivalo s suknenim rokavom in razpihuje prah raz njega.

Tudi o tem se prepriča v svojo žalost, da bi bil lahko lepši, vsaj ga varuje nepopisljivo in nasaja le v nedeljo in praznikih na glavo. A čas je čas, njemu se ne vstavi nihče. Tudi učiteljev cilinder je podvržen tej osodi. Njegov gospodar zapazi namreč, da se je vgnjezdil za njegovim robom celó nadležni mrčes, da so ga neusmiljeno razoralo molji in razkrižali s cestami njegovo bliščečo dlako. A cilinder je le cilinder, lepa elegantna noša je, v sobi se pa tako nema na glavi.

Tako je pregledovanje učiteljeve toalete končano in tu je senca bližnje vrbe, predstavljajoča grajsko sobo. Zdajci pozor! Tako se odkrije pred stanovanjem, in učitelj sname

pa iberšvung umhenkat pa v šolo! — Tako se po korporalsko in oficirsko govori. „Vsaj še nij pol dveh, kakor so g. oberlajtman rekli, dol zad eden mrmra. „Cimerordinanc! — no kdo pa je danes „frajcajtar?“ — Jaz gospod kaprol. — Cimer še enkrat pomest, pa vode prinest! „Fräijcajtar“ gre po metlo, ter pometa, kakor bi deteljo kosil, tako, da se gosta megla vzdiguje. „Vi iz „ewaj“ga cuga“ tud' sem! — no ali se vam ne poljubi, kaj imate vi kaj „foravs?“ — „Vi N. dajte mi iz moje štelaže „cugliste“ sem! Denes vas bom „ferlešov“ če ste vsi skup ker vas še vseh ne poznam. (Tako „ferlešanje“ se tudi zgodi, če se „avsrika“ za „selcerat“, ali pa če se „na ibengo“ gre, ob enajstih pri menaži, da kateri ne vzame dva prejona mesa in zvečer pri „capfen-štrajhu“ in pri „auscolungi“ — no to sem vam kar tako memogrede brž povedal, ker še niste vajeni, da se boste vedeli „rihtat“.)

„No kje je pa spet Z. ? Gospod kaprol ta je „v dinst!“ Tak jih je zdaj vsih — „ainc, cvaj, draj . . . 72 „man“. Vi M., a vi kaj veste kakšne so sovdaške „foršifte?“

M. No tako, da more vsak sovdat svoje naprej postavljene ubogat. — Korp. Ja — in se ne sme nič odgovarjat nazaj; temu se reče „sbordinacjon“. To je v naših „gezecah“ in „foršiftah“ zapopadeno, ki jim rečemo „kriksartikelnji“.

Kaj pa če ima sovdat kaj za prosit, ali če se ima kaj za „bešveret“, kaj more storit? vi S. „S. Meldat se more.“ — E, čuš neumen komu se mora „meldat“?

„Zamerkat“ si, bom s ampovedov. Naprvo se more meldat pri sojem „cugsfirarju“ in ga prosit, „če se sme „k raport“ zapisat in se tam „bešveret“, če mu ta „erlauba“ potlej pa mora iti k „taghabendarji“ in ga prositi, da ga k raportu zapiše. Drug dan se pa pri raportu, ki ga drži „kompanikomindant“ t. j. en hautman, ali pa tudi en oberlajtman, tam se more ponižno meldat, da se za kaj prosi, ali pa „bešvera“. No zamerkajte si to. — „Habtacht!“ — oho g. lajtman so prišli, vsi vstanejo in „habtacht“ stoje (to je ravno po koncu, „obzece šlisane“, „šušpice“ narazen in nobeden se ne sme ganiti.) — „Herr lajtman ih melde gehorizamst 72 man.“

Dragi čitatelji, zdaj bom pa jaz „ob-tretal“ in za denes ne bom šole naprej „držal“. Ko bi vam hotel vse povedati, kar sem se pri teh „vafenibengah“ naučil,

vam en cel dan ne mogel povedati. Hotel sem tu le pokazati kakšen jezik se tu govori. Čudno je le, da se nekateri oficirji in tudi podoficirji tako težko poprimejo slovenskih bukvic od g. Komelja.

Častniki (!!), ki bi vendar imeli omikani ljudje biti, ali navadno rekó, „wer versteht denn diese „thume“ Sprache und noch so hoch geschrieben“ — vsaj tam kjer sem jaz bil se je tako reklo. Jaz pa sem popolnem prepričan, da bi se moštvo privadilo — če tudi sem ter tja zdaj nekoliko bolj nenavadnih izrazov slovenskih veliko prej, nego čisto tujih nemških. — Velika nedloga našim kmetskimi fantom so pa pri ekseciranji v šoli in sploh pri vsakem občevarji [„šarži“ Kočevarji, kateri se pri našem polku (Kuhn) posebno protežirajo, ker „deutsch“ govoré. Ta njih „deutsch“ pa potem en malo z „krainisch“ pomešajo; kdor hoče takšni njihovi jezik umeti, pa mora vsaj pol filologa biti. Naši fantje ne avanzirajo tako hitro, ker ne znajo — nemščine!!

Človek bi se nadejal, da se vsaj gg. oficirji, ki uže dalje časa pri slovenskih polkih služijo, toliko slovenski nauče, da bi se mogli z moštvom zastopiti. Pa tega jih ne le velika množina ne stori, da še celotisti, ki so domačini, pri občevarji z moštvom poslužujejo se raji popačene nemščine, ali pa barbarično z nemščino namešanega jezika, ki ga imenujejo potem „krainisch“, ali „regimentsprache“ moštvu poplenem ali vsaj komaj polovico razumljivega.

Ker uže o gg. častnikih govorim, naj omenim tu še enega slučajja, ki se mi ne zdi posebno časten; omejujem pa svojo izjavo uže naprej le na ene, toraj nikakor ne na vse. Nekateri imajo navado, da nad moštvom vedno revskajo; iz njih ust se le redko sliši mirna beseda, kadar moštvu povelje delé. Žalostno pa je vsekako, če more človek slišati gg. oficirji stoječ pred frontom svojih gojencev, ki poslednjim mej drugimi tudi take-le „titelne“ dajó: ti hudičev „mule“, osel itd. ihr hundspakasch, Schafskopf, krainischer Trotel itd. Večkrat se primeri, da pred nami stoji v vrsti, marsikateri izobraženi in popolnem olikani človek, kar se ve, da vojaška obleka ne more razodeti — reči moram, da se mora sramovati takšnih predpostavljanih. Kdo more spoštovati ali celo ljubiti, tako surove predpostavljene? Moje grajanje zadevle posebno

dva, ki sta se tako obnašala, takrat, ki je bil g. Br. Kuhn v Ljubljani. Nasprotno pa moram tudi reči, da so eni vse drugači, kojim vsa čast i spoštovanje v tem obziru.

V takih razmerah se pač moštvo ne more navduševati za važen a težavni poklic vojaški. Tudi se s tem ne goji ljubezen do domovine, za katero se jim je bojevati, ker se niti to nespoštuje, kar jej je draga lastnina — jezik.

Jugoslovansko bojišče.

S hercegovinskega bojišča zadnje dneve nij novic. Dopisi iz Cetinja pa ne nehajo zatrjevati, da se nij bati, da bode vstane dobro prezimil in spomladi do splošne reke navalil se, ki bode Turčijo iz Evrope izplula. Črez zimo se bode tudi diplomacija naveličala pestovati bolnega moža.

Iz Kostajnice brzojavljajo 27. okt. „Obzoru“: Predvčerajšnjem je bil cel dan boj pri Kuezici. Izid nij še znan. Turki strahovito požigajo kristijanom koče.

Jeden Bošnjak piše „Glasu Crnogorca“, da Turki tako besnijo na kristijane v Bosni, da jih bodo izkoreninili, ako Črnogora in Srbija na pomoč ne priskoči. — Kakovo odgovornost ima mladi človek, ki se je šel zdaj ženiti in uživa v Belgradu medene tedne! In „Zastava“ ima prav, če pravi, da pravih Srbov več nij, da je lahko Srbe sram sebe.

Ruski car je poslal 30.000 rubljev črnogorskemu knezu za podporo iz Hercegovine pribeglih, z lastnoročnim pismom.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. oktobra.

V državnem zboru je bilo 26. oktobra na dalje posvetovanje o ribštvnej postavi. A uže pri prvem paragrafu je Syz dokazal, da je postava tako površno narejena, da škoduje industriji. Zato je bila od boru nazaj dana, naj jo popravi. Govorilo se je mnogo nepotrebnege. — Potem je bila na vrsti postava o žandarmeriji. V generalnej debati je baron Kellersperg marsikatero pametno rekel. Dejal je, da naj vlada žandarme ne drži preveč po vojaško, temuč žandarmi naj bodo v nekaterih zadevah občinam na pomoč; naj se posamezni

čestitljivo pokrivalo in potegne kaka dva pota po plešej glavi, popravi očala in se odkašlja.

Pred sobo se osnažijo še enkrat čevlji. Glavač potegne nekaj potov z noge po travi.

Zdajci stisne desno roko v košeno pest in poskuša, kakor bi trkal na duri, in posluša.

„Svet križ božji in sveta pomagalka, da bi se dobro izteklo,“ vzdihne posled, meneč, da čuje klic: „noter.“ Z vklonjenim životom, svetim obrazom, s cilindrom ponižno pod levo pazduho, se bliža potem črvivej vrbi in dela uže od daleč velikanske poklone. Na pet stopinj približavši se, se vstavi in povzdigne slovesno glas: „Milostivi, čestitljivi gospod grajski, jaz si dovoljujem in predrznem preveliko čast.“ Pri teh bese-

dah se oglasi nepopisljiv krohot v njegovej bližini.

Učitelj zbledi jeze in sramote in natakne urno cilinder in skoči v meji po grjačo, maščevat se nad predrznim zasmehovalcem.

A smehu nij konca ne kraja. Učitelj zija na vse strani, se jezi in kolne, da uže dolgo ne tako. Gorje mu, ki bi prišel zdajci v njegove roke. Pretl in premikastil bi ga neusmiljeno, da bi vse žive dni pomnil nanj.

Zopet udari glasen smeh. Stoprv zdajci zapazi učitelj mej vejami vrbe, katerej se je priklanjal, bosopetega paglavca pastirja, ki ga zaničuje in se mu smeji. Pastir je namreč opazivši hudega učitelja, ki mu je uže izpulil mnogo kuštr vrh las in nategnil čestokrat ušesa, da je vse Benetke videl, hoteč se skriti pred njim splezal na samotno vrbo in tako čul ves njegov pogovor, in

akoravno v svetem strahu nij mogel zadržavati nepopisljivega smehu.

Prepričavši se učitelj, da se pri tej priči ne more maščevati nad vzvišenim paglavcem, zagrozi mu z dvignjeno gorjačo in obljubuje v šoli zasluženo plačilo. Pastir pa svest si svoje varnosti se smeji še bolj in mu kaže skrivaje — rožičke in druge enake podobe.

Osramoten, jezen, žalosten odide učitelj po stezi, in hudo nepopisljivo hudo mu je notri v prsih, pri srci. Da uže prve stopinje so tako nesrečne, uže na poti je zasmehovan in sicer od svojega šolarja, bosopetega paglavca. Kaj bode še, kaj nij morda to slabo, svarilno znamenje, da je zastonj ves trud, da gre brez vspeha proti gradu.

Sam ne ve kaj mu je storiti, ali naj se vrne, ali kaj, ali naj pusti vse v miru naj bode, kar in kakor hoče. A njegov boljši duh zmaga. Zopet jame urneje stopati, zopet

žandarji nastavijo; naj žandarji dolgo na jednom mestu ostanejo in se navadijo. Herman je zopet dejal, da državni zbor nij kompetenten, o tem sklepati, in skrb za javno varnost je deželna zadeva, ne državna. Vendar se je prešlo potem v specialno debato, pri kateri misli Kellersperg svoje predloge staviti.

Poljski minister Zemialkovsky je dal svojo ostavko, ker se ne sklada z drugimi ministri v mislih zaradi Wildauerjevega nasveta. — Stremajer sam se tega nasveta boji v parlamentu, za to je izprosil od cesarja včeraj omenjeno naredbo, ki jemlje gališkemu deželnemu šolskemu svetu dosedanje pravice. Neodvisni dunajski listi imenujejo to Stremajerjevo postopanje neparlamentarno.

Hrvatski zbor začne denes proračunsko debato. Odsek je svoje delo dokončal in odločil 10.000 gld. več za vseučilišče, 2000 več, nego je vlada postavila, pak za umetnost. Tako je preostanek dohodkov v proračunu porabljen.

Vnanje države.

Iz **Carigrada** se oficijozno poroča: Srbski agent je dobil v torek naznanilo iz Belgrada, ki pravi, da je ponedeljek 1400 baši-bozukov srbsko mejo prestopilo, a od srbske artilerije s kartečami nazaj zapodenih bilo. Na obeh straneh je nekaj mrtvih in ranjenih. Srbski agent je dal v sredo prepis te depeše porti in jej pridal prav živa očitjanja. Mej drugim je dejal: Če porta vojno hoče, naj kar naravnost pové, a ne, da bi neprenehoma na meji Srbijo dražila. Veliki vezir je telegrafično v Belgrad odgovoril, in je obljubil, da bode baši-bozuke od meje odpravil. Nij konstatirano, da bi se bilo obetanje izvršilo. (Ali pri Mokreji gori so bila nova motenja meje. Ur.)

Nemškim novinam se piše, da **Črna gora** zahteva od porte priznanje popolne neodvisnosti in prostor do morja, ter tam kakovo luko. Turčija v svojej zadregi hoče vse privoliti. — Črnogorski knez nij srbskemu ob prilike ženitve nič čestital, kar se sploh smatra kot znamenje razdvoja teh dveh dvorov. Gotovo i to nij na korist Srbstvu.

Preko **Peterburga** se javlja iz Kankanda: Nova vstaja je poknala. Kan Nasredin je bežal v Khodženo. Ruske oblasti v okrajih Sir-Darje so zavarovale meje.

Iz **Berlina** se brzojavlja, da se je nemški državni zbor 27. odprl. Cesarjev prestolni govor je bral minister Delbrück. V njem se pravi, da je mir zagotovljen, kolikor more človeška pamet računati, ker je cesar prijatelj in edin z družimi monarhi in imajo njih narodi (?) z njim enake želje. Tudi sprejem cesarja v Italiji jamčuje sprijateljstvo Nemčije z Italijo.

Nemškem ne pridejo iz narodnih svečanostij ven. Te dni so odkrili v Berlinu spomenik Steina, reorganizatorja pruske dr-

žave in prvega Bismarka. Cesarja je zastopal njegov naslednik in sicer je imela svečanost bolj oficijalni značaj, nego ljudski.

Dopisi.

Iz Bleda 26. okt. [Izv. dop.] Ker uže nekaj časa nijsem nič pisal za vaš cenjeni list, moram vam denes nekaj vrstic poslati, da bode svet zvedel, da Blejci še živimo.

Tujci so sedaj odšli, pred nekaj dnevi videl sem še jednega Angleža, zvanaj domačih tu naseljenih starih nemškutarjev, — odšlo je vse v svoje kraje, ker pri nas postaje uže mrzlo. Gore kažejo nam novi sneg, in vse je uže jesensko, race in druga jesenska povodna žival prihitela je k nam, ter marsikaterega se streljanjen kratkočasi. Naša tukajšnja aristokracija in vsa druga golazen pa zahaja skupaj v navadpe jim gostilne in privatne hiše, ter kuje razno politiko v korist ljubljanskim njihovim privržencem in slepijo kmete na vse znane jim načine. Tako je tedaj v Bledu sedaj ko so tujci odšli.

Kmetje pa spravljajo počasi jesenske pridelke, ter se ne menijo za nobeno stvar, celo od hercegovinskih in bosenskih vstašev ne vedo mnogo. Žalostno res za našo Gorenjsko stran, jedini, kateremu naši kmetje kaj verujejo „so naš fajmošter“, kateri je pred nekaj časom oznanil, na prižnici, da bode napravil „ofer“ za neko ljubljansko hišo za uboge. To je čudno, da za pribegle ne, mnogo bolje izobraženih sem uže čul, da bi jako radi kaj darovali, a ne vedo kam in komu. Prilicno moram tudi omeniti, da je gorjanski g. župnik napravil „ofer“ i ljudem natanko razložil stanje ubogih pribeglih. Ravno tako učinil je g. župnik na bohinskej Beli. Slava tedaj vrlima župnikom!

Iz Vojnika 26. okt. [Izv. dop.] Pred tremi leti se je tukaj naselilo rudarsko društvo iz Prusije, katero je začelo po več krajih v ravnem in hribovitem zemljo vrtati in preiskovati, v veliki nadi, da bo našlo bogatih zakladov. In tujci so prinesli mnogo novcev soboj, to tudi pokazali, ker so posestva kupovali in povsod draginjo delali, tudi lahko, zakaj konzorcij obstoji iz največjih bogatašev hamburgskih itd. Reklo se je kako bo Vojnik razcvetel v obrtniji ako najdejo v zemlji blaga, celo, da se bo

časom Vojnik do Celja razstegnil. Vse je bilo pozorno na izid podvzetja in na take velike besede, in res bi bil celi Vojnik zacvetel, pa kam? — V tuje roke. Uradniki so imeli lepe plačila, n. pr. ravnatelj 6000 gld. oskrbnik in knjigovodja vsak po 2000 gld. itd, vsi prosto stanovanje in kurjavo. Vrtali so blizu Vojnika pri velikej cesti 40° globoko pa zastonj in samo tukaj uže počiva više 30.000 gld. Tudi blizu Stranice, v Konjicah v Hočah, v Doberni imajo jame in še kopljejo pa nikjer nij zaželenega dobička in se more povsod k delu doplačevati. V teku tega leta se je več uradnikov odpustilo, od 6 sta še komaj le 2. Videti pak je, da se bo vse končalo. V tem času sem, je začel tukaj, kar se nij čuditi nemški duh vesti, zginila je prejšnja slovenska misel, kakor se sliši, ko je Vojnik čitalnico osnoval, da je vojniški kraj lep in prijazen, nam priča to, da se je uže mnogo pokojnikov posebno iz vojaštva tukaj naselilo, kjer hočejo prijetno živeti. Tudi v kmetskem stanu vidimo ravno zdajle nekako prerobenje; vse je bolj živo in dobre volje; bog je dal obilno vinske kapljice, vse govori o vedrih in polovnjakih in štertinkah, tudi posode manjka. Mošt skoraj nobene cene nema še pod 20 gld. hočejo polovnjak imeti. Ajdo je mraz požgal, zato se je pa koruze vrlo veliko pridelalo.

Domače stvari.

— („Slovenski Pripovednik“), ki bode, tiskan v „Narodnej tiskarni,“ pri našal v zvezkih po 10 pol na vsake 14 dni slovenske originalne in predstavljene povesti, bode začel izhajati, kakor brž bodo priprave gotove, sredi decembra, gotovo pak vsaj s početkom novega leta.

— („Slovenski Narod“) ima 4. novembra pred tukajšnjo deželno kot tiskovno sodnijo tri ugovorne obravnave zaradi konfiskacij.

— (Slovensko gledališče) v Ljubljani se jutri z večerno predstavo igre „Pokojni moj“ začne.

— (Prof. Miklosi) bere, kakor se nam z Dunaja poroča, v zimskem semestru te-le kolegije: a) staroslovansko slovnico po 3 ure; b) o slovanski epiki po 1 uro; c) o nekaterih točkah staroslovanskega glasoslovja po 1 uro na teden.

— (Vreme.) Predvčerajšnjem po noči je padel pri nas v Ljubljani termometer

mu pride v glavo lepa, prav lepa in zape-ljiva misel, kako prijetno bode enkrat, če se spolni njegova nada in nij zastonj njegova denašnja pot. Kako bode kadil iz srebrno okovane pipe, pil domače sladko vino, brinje-vec bode opustil — in paglavci se mu ne bodo smijali in ga zaničevali kot zdaj, — vsaj grajski gospod bode, bogat in imeniten — in vse to zaradi ljubeznjive, krasne Irene. Da, kaj hoče še več, srečen je, neizmerno srečen.

V.

Najemnik bistrškega gradu ali sploh gospod Pelin imenovan, je bil še v svojem štiridesetem letu popolnem svoboden, kar se tiče krasnega ženskega spola in njegovih nevarnih zanj. Ženska mu je bila ves čas, od kar je spoznal, da živijo dvojni ljudje na svetu, podoba slabosti in nepotrebnosti.

Zaničeval je vse od kraja in se jih ogibal, kolikor je bilo moč.

A da bi kdo ne obsodil krivično našega junaka in menil, da se je on maščeval le zaradi tega nad ženstvom, ker mu je postala nezvesta ljubica, moramo pritrditi, da Pelin zaljubljen nij bil nikdar in, da mu je bila ta toliko potov lepo in slabo opisana lastnost popolnem tuja in brezpametna. To pa zopet ne zaradi tega, ker bi postavim on ne mogel dobiti nikakor ljubice. Ti o ljubi bog, Pelin nij bil sicer lep zapeljiv človek, kajti suh čmeren obraz, kratko ostrženi na pol sivi lasje, mejhina pol gospodsko pol kmetsko opravljena podoba in počasen nekoliko jecljiv jezik nijso posebne in redke lastnosti, a pregovor pravi, da ženska je slaba stvar in se vjame čestokrat tudi na trnjeve limance, torej menimo, da bi bil tudi Pelin vjel lahko, kako Evino hčer, kajti slovel je, da je pe-

tičen in kaj je lepšega od petičnosti. — Vendar Pelin je bil moder, mnogo modrejši človek, kot bi mu bil kdo po njegovi zunajnosti prosodil. Govoril je sicer malo, a menda toliko več mislil, kajti uže pred dvajseti leti, ko je še v mestu za pisarja služil in mu je gospodova hišina precej pomenljivo namežikavala, je uganil, da je ženska slaba ali celo nepotrebna stvar in velja denar in še mnogo, ako si hoče, kdo natveziti in privezati za vse življenje na vrat. Uže tedaj je tudi prav trdno sklenil, da on ne vzame take nepotrebne pritikline in ostane samec. Iz tega dvojni dobiček. Prvič ostane ves denar le njemu samemu, drugič je prosta tičica in mu nij treba skrbeti za ženo in ker njej navadno še bog privrže: kopico otrok, da teh se je bal on boljše od naglavnega greha. —

(Dalje prih.)

prvič pod ledeno piko, zjutraj je bila huda slana. Včeraj je zopet začelo deževati in če bo hlad trpel, smemo se kmalu snega nadejati, ki je po hribih uže padel.

— (Za pogorelce) v Velikej vasi pri Kršem je vlada dovolila nabirati darove po vsem Kranjskem.

Listnica predaišiva: G. M. K. v Kr. Mi ne dajemo potrjiti, da to in to ni pisal ta in ta, ker sicer bi vsi pol lista s tacimi dopisi od ljudi, ki pred vlado itd. trepečejo napolnili. Če pa vas kdo „dolži“, povejte mu sami, da niste vi pisali nam nič ako je v vašem interesu, in gotovo vam mora kot možu vsak verovati, če ne, oglejte se vi kot mož z njim in po možko „ob mizo udarite“ če treba, to je vaša stvar ne naša. Kar se pa dotičnega dopisa tiče je v glavnej stvari ves resničen; če je datum 15. v. s. kriv; je to slučajna naša napaka, ki pa nič ne dene. In s tem amen.

Poslano.

Posebno pozornost zasluži današnji in-serat trgovinske hiše Sacks & Co. v Hamburgu, katera se nam najtopljeje priporoča radi znanstvene in pazljive postrežbe svojih interesentov.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni
Revalesscière du Barry
v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni želodec, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze lymadno, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silente krvi v glavo, žumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravstvih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestun, Markize de Brehan a mnogo drugih znamenitih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri čisti in grizi, dalje pri sesalnih in obisnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf na dolgotrajnem bolehanju glave in davljenju.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanju, treslci na vseh udih, shujšanju in hipohondriji.

St. 63.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanju in hujšanju.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tiščanju v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznačejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na bari, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr. 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Fahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbuku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mailboru L. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovcih pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in apceh-jekih trgovcih tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih zastavnicah ali povzetjih. (253)

Dunajska borza 28. oktobra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 60	kr
Enotni drž. dolg v srebru	73	55
1860 drž. posojilo	111	75
Akcije narodne banke	930	—
Kreditne akcije	203	80
London	112	40
Napol.	9	01
C. k. cekini	5	34
Srebro	103	75

■ Ta list naj se dobro shrani. ■

Algophon

je izvrstni lek za zobni bol vsake vrste. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 35 kr.

Aromatični tobakni prah

je izvrstni, odvodilni lek, kateri tudi okrepi čutne žile na glavi. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 20 kr.

Angleški prsni sok.

Ta sok je posebno koristen za kašelj, nahod, hripanje, za bolečine v vratu in na prsih. Radi prijetnega okusa, užije se lahko in ga pijo tudi otroci prav radi. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 60 kr.

Elizabetna ustna voda

je izvrstni pripomoček za ohranjenje zob in zobnega mesa. — 1/2 male žličice te ustne vode mej čašo druge vode, napravi zobe bliščeče in jako bele, odstrani neprijetni duh iz ust, onovi in omoči zobno meso. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 50 kr.

Lasja tinktura

za omočitev lasišča in pospešitev rasti. Poraba jedne steklenice te tinkture zadostuje popolnem omočilu lasišča, ovira izpadanje las in pospešuje rast. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 1 gld.

Otročje mazilo

od dr. Steger-a rabi se za odprte rane pri otrocih, in je boljše kot otročji prah, ker zadnji pomnoži še večkrat prisad. Cena 1 lonček z nakazanjem o rabi 18 kr.

Revmatizma rešitelj

služi kot najboljši, reelni in najgotovješi dosedaj znani pripomoček za revmatizem (trganje po udih), vsako vrsto hromote v rokah in nogah, bodenja itd., katere bolezni odstrani dostikrat uže po prvi rabi. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 40 kr.

Mazilo

za pege, šinja, mozolca, obrazno rudečico itd. Ako se rabi to mazilo 10 večerov, odstrani popolnem pege, šinja itd. Cena 1 lonček z nakazanjem o rabi 70 kr.

Spitzweyerich'sko mazilo.

To neprecenjeno mazilo je lek za prsne in pljučne bolezni, prsni katar, kašelj, hripavost itd. Cena 1 velike steklenice z nakazanjem o rabi 80 kr. 1 male steklenice z nakazanjem o rabi 60 kr.

Spredej omenjeni zdravstveni pripomočki dobivajo se v

Izdelovalnem laboratoriji

Vend. Trnkóczy-a,

lekarja „zur Landschaft“

v Gradcu, Sackstrasse šte. 4.

Glavna zaloga za Kranjsko

pri (322—5)

Viktorju Trnkóczy-u,

lekarju „zum go.d. Einhorn“

v Ljubljani, glavni trg šte. 4.

Tuji.

26. oktobra:

Evropa: Cvenkel iz Sevnice. — Pitel iz Dunaja. — Moric iz Ljubljane. — Haidinger iz Dunaja.

Lekarna Piccoli.

„K angelju“
v Ljubljani.

Aparati za samo-brizanje,
pasovi za počene, uretralne in
maternične brizgije.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zobobol in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper differitis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meco, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bo e gotovo prednost, vzlie vsm enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Esprit de Cologne triple surfins de Paris, 1 flacon 20 kr.

Esprit dto. dto. de Reseda flacon 1 gld.

Esprit dto. dto. de Ylang-Ylang flacon 1 gold.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Franz-ove esence za življenje. Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij. Velika poraba je najboljšje spričevalo. Vsaka gospodinja bode tako zdravilo pri hiši imela. Cena steklenice z navodom, kako se rabi 10 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Larcastar-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, njezna in mehka, se jej daje prednost pred vsimi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, katera so čisto škodljiva. 1 steklenica 1 gold. (132—131)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Die 269ste vom Staate garantirte

Hamburger Geld-Verloofung

besteht aus einem Capital von 7,063,690 Rmk.

In dieser großen Capitalien-Verloofung müssen innerhalb der kurzen Zeit von nur wenigen Monaten in 7 Ziehungen

41.700 Gewinne

unter nur 81,500 Loosen sicher zur Entfcheidung gelangen, worunter sich

Haupttreffer von ev. 375,000 Reichsmark

speziell Reichsmark:

250,000 — 50,000

125,000 — 40,000

80,000 — 30,000

60,000 — 30,000

etc. etc. befinden.

Zu der amtlich festgestellten 1. Ziehung kosten Ganze Orig.-Loose M. 6. oder fl. 3.50

Halbe Orig.-Loose „ 3. oder „ 1.75

Gegen Einfindung des Betrages (in Banknoten oder Postmarken) oder gegen Nachnahme werden die mit dem Staatswappen versehenen Originalloose von uns verandt und die amtlichen Pläne gratis beigelegt.

Sofort nach gefeierter Ziehung lassen wir den Beteiligten unaufgefordert die amtliche Gewinnliste zugehen und erfolgt die Auszahlung der Gewinne prompt unter Staatsgarantie.

Um der sofortigen Ausföhrung geeigneter Aufträge sicher zu sein, beliebe man sich baldigst jedenfalls aber vor dem

15. November

direct zu wenden an

S. Sacks & Cie.

Staats-Effecten-Handlung,

Hamburg.

(371—1)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.